

Voorzitter

worden omgegaan, dan zou dat wat minder urgent kunnen worden.

De heer **Schuyer** (D66): Voorzitter! De D66-fractie steunt de heer Veling vol overtuiging en van harte. De argumenten daarvoor zijn door de drie voorgaande sprekers al ruimschoots gewisseld.

De **voorzitter**: Ik stel voor, nu over het eerste ordevoorstel te stemmen, namelijk om in afwijking van de agenda de herstemming niet vandaag te houden, maar volgende week. Ik teken daarbij aan dat de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft laten weten volgende week wel in de gelegenheid te zijn een vergadering van de Kamer bij te wonen. Ik constateer dus dat, voorzover er tot nog toe geen agenda was voor een plenaire vergadering, die er dan wel is.

Het ordevoorstel luidt: "Ik stel de Kamer voor, herstemming over het wetsvoorstel 26988 uit te stellen tot het de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid mogelijk is aanwezig te zijn."

Ik constateer, dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD en de PvdA, met uitzondering van het lid Van Thijn, tegen het ordevoorstel hebben gestemd, en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Het tweede ordevoorstel van de heer Veling luidt: "Ik stel voor om bij die gelegenheid, voorafgaand aan de stemming, te beraadslagen over de gang van zaken rondom de afhandeling van het wetsvoorstel, waarbij dan ook de tussen de minister en de Kamer gevoerde correspondentie aan de orde kan komen."

Ik constateer, dat dit ordevoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van de Paspoortwet, onder andere in verband met het daarin opnemen van enige bepalingen ter voorkoming van misbruik van reisdocumenten (26977, R1644);**

- **Wijziging van de Archiefwet 1995 in verband met een andere positionering van de rijksarchiefinspectie (27282).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Aanpassing van wetgeving in verband met de openstelling van het huwelijk en de invoering van adoptie door personen van hetzelfde geslacht (27256).**

Dit wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: De aanwezige leden van de fracties van het CDA, RPF/GPV en de SGP wordt conform artikel 121 van het Reglement van orde aantekening verleend, dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel te hebben kunnen verenigen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2001 (inclusief het deel Ontwikkelingssamenwerking) (27400-V).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Van Gennip** (CDA): Mijnheer de voorzitter! De centrale lijn van denken van Henry Kissinger over veiligheid is niet gebaseerd op de hoop op instellingen en internationale ordening, maar op machts-evenwichten. Zijn studie over Metternich en de Europese architectuur van de tweede helft van de negentiende eeuw schijnt hem daarin een goed eind gelijk te geven.

Maar hoe houdbaar is deze benadering nog in een wereldsituatie, die mede als vrucht van dat denken, één hegemoniale macht heeft opgeleverd? Hoe houdbaar zal die stelling zijn, als over tien jaren wellicht, een kleine, zwakke schakel in die door die supermacht gedomineerde wereld, toch in staat is die hele mondiale veiligheid aan te tasten door het gebruik van verreichende nucleaire wapens, door de aanwending van een enkele fles biologische wapens of door de ontwrichting van de elektronische

netwerken? De wereld staat voor dezelfde fase als die van de afzonderlijke natievorming tussen 1648 en 1914. Veiligheid, conflictpreventie, als we willen, vraagt op den duur ordening, vooral rechts-ordening. De memorie van toelichting spreekt van "bevorderen van het respect voor de internationaal vastgestelde normen en waarden en versterking van regionale en mondiale structuren en organisaties". Dat is mooi, maar er ontbreekt wel het element aan van de noodzaak voor onze buitenlandse politiek om eerst waarden te bevorderen, telkens opnieuw. En dan denk ik nog niet eens zozeer aan de stelling van onze collega van de PvdA bij de behandeling van het wetsontwerp over de openstelling van het huwelijk, dat er veel zendingswerk verricht dient te worden naar die landen die nog niet zover zijn als wij gelukkig wel; beati possidentes! Maar de voorrang voor mensenrechten, de ontwikkeling van de tweede en derde generatie mensenrechten, de afdwinging daarvan, de milieuoपvattingen, dat alles vraagt steeds opnieuw promotie, bevordering. Een houdbare globale ordening heeft inderdaad een waardedimensie, een belangendimensie en een rechtsdimensie.

En in dit verband kunnen we niet heen om de discussie over de identiteit van Europa. Ik ben dan ook blij dat de staatssecretaris in zijn recente rede voor de Duitse en Nederlandse parlementariërs verder is gegaan dan dat eerdere antwoord, dat identiteit vooral geformuleerd wordt in relatie met anderen, in tegenstelling met anderen. En het is daarom ook van belang dat binnen de UNESCO en elders gewerkt wordt aan de vraag, hoe universele waarden gedialogeerd en bevorderd worden. Onze vraag aan de regering is, hoe zij tegenover dit soort initiatieven staat en welke prioriteit zij daaraan geeft.

Maar vandaag wil ik meer ingaan op die twee andere, onmisbare voorwaarden voor veiligheid, onmisbare instrumenten van conflictpreventie, zo men wil.

De eerste is die belangendimensie. Het betekent dat individuen, gemeenschappen, volkeren belang moeten hebben bij een bepaalde bestaande orde. Die orde moet hun de kans geven tot volwaardigheid, in de letterlijke zin. En daarmee wordt